

νοτιώς του λιμένο: Καστρί, Σίλια δυτικώς του Σκυλλαιίου άκρου, όπερ προεκτείνονται αλ νησίδης Τσελεβίγια: Ίζελέρι ή δυτική, Τσελεβίβι ή ανατολική. Μεθ' ο ΒΑ. και εν τω κόλπω του Μοναστηριού νησίδης: Μπουρτζι ή Καστρο του Έϊδεκ, Τηγάρι, Μώδι ή Λιοντάρι, και ή νήσος του Πόρου, άποτελεσθεΐσα εκ δύο συνενωθεισών ποτε νήσων, της βραχυόδου Σφαιρίας προς Ν. και της Καλαυρίας προς Β., χωρισθ' αίσων δε κατ' ούσαν διά του άλλου του Προγυμναστηρίου: Όρμοι Άγίας Παρασκευής προς Β., Μοναστηρίου ΝΑ., λιμνή Πώγωνος μεταξύ νήσου και Πελοποννήσου προς Δ. του πόρου Γαλατά, λιμνή Ναυστάθμου ή Προγυμναστηρίου κατά τον ΒΑ. μυχόν του λιμένο, Βίδι ή Κακουράτι (άρχ. Κελένδρις) κατά τον δυτικόν μυχόν και εις την πελοποννησιακήν άκτήν, Νεώριον ή Ροσικόν Ναυστάθμου, άριστοεργά τω εισπλέουσιν διά του βορείου στομίου, ού ή άριστεργά τω εισπλέοντι άκρα όνομάσθεται Ντάνα*, και όρμος Σκέλη κατά τον μυχόν του όρμου Μοναστηρίου, άμφοτερου προς τον λιμένα Ναυστάθμου, προς όν συνδέεται διά διώρυγος. Άκολούθουντες δε την άκτήν της Έπιδαυρίας (χάρτ. 1514), άφου αφήσομεν δεξιά τας νησίδης Πλατεία και Πετροκάρabo, μεταξύ Πόρου και Αιγίνης: εύρισκομενας, άριστοεργά τω νησόν των Μεθάνων, εύρισκομεν τās νησίδης Τραχίλι και Πετρονήσι, άποτελούσας τās κέρατα του Κόρφου του Σοφικού, και τās Όθριός και Πλατεία παρά την νοτίαν άκτήν του κόλπου των Κερχεών. Μεγάλη συστάς νήσων του Σαρωνικού, ή συστάς της Αιγίνης, περιλαμβάνουσα τās δύο προμνησθείσας Πλατεία και Πετροκάρabo την νήσον Μουήν* κατά την διεύθυνσιν της χερσονήσου της Πεδονίκης την ύποουσιάδα του Άγκιστίου περιλαμβάνουσαν τόν Άγκιστιόν (άρχ. Κεκρυφάλεια), την Μεσίτην μεταξύ ΒΑ. άκρας του και του λιμένο Αιγίνης, την Κίρκην και την Δωροούσαν κατά την ΝΔ άκραν του, την Κυράν και δυτικώς αυτής Σπαλαθρονήσι την ύποουσιάδα των Διαποριών (άρχ. Διαπίριον), περιλαμβάνουσαν τās Διούθ ΝΑ. Τραγοήν νοτίαν, Άγιος Θωμάς δυτικήν, Άγιος Ιωάννης βορείαν, Μολάδι ανατολικήν και Πουταής εν τω κέντρω την ύποουσιάδα Πεντανησία, περιλαμβάνουσαν την Υψηλήν, την Αναγώσσης και δύο άλλας, Μπενίσης όνομαζομενας, κατά την δυτικήν πλευράν της, την Στακτορσίην και την Πλατεϊάν την ύποουσιάδα Λαγούσας (άρχ. Έλεούσαι), περιλαμβάνουσαν την Λαγούσαν* και τās δυτικώς αυτής Πετρί, Κατούλα και Πέροκω τέλος την νήσον Αίγιαν και τόν Άγκιστιόν. Ούτως αρχίς γενομένης από της ΒΔ. άκρας της Πλακίαια* ή Άγιοι Απόστολοι προς Α. και Ν. και Δ.: άκρα Λιβιάδα, όρμοι Άγιοι Ανάργυροι, Μούλος, Σουβάλα, Βαγία, νησίς Νηοίδα ή Ζωοδόχος Πηγή, άκρωτήριο Τούβλος βραχονησίδης Τούβλος ή Απόνησο, άκρα Άγίας Μαρίνας, κόλπος Άγία Μαρίνας και όρμος άκρωτηριον του Πενήριτα τΑ Βεάγια, όρμος Τσουλίνας, όρμος Πόρτες, όρμος Λιβιάδα, άκρωτήρια Άγιος Αντώνης και Μόντη, όρμος Κήποι, άκτι Κάτω Βόδι, όρμος Λυγία, άκρωτήριο Πύργος, ή νοτία της νήσου έσχατιά* όρμοι Μουριώτη, Ζάροπα, χερσονησώδης προβολή Πεδίκαι, εν ή άκρωτήριο Άγιος Σώζων, όρμος Γενέσιον ής Θεοτόκου, ή Πέδικαι, άκρωτήριο Μύλος ή Πέδικαι, όρμοι Καριώτη, Προφήτου Ήλια, Μονιή* από δε της Πέδικαις άπλοῦται κόλπος της Περιβόλας ή του Μααθάνου, ού τον ανατολικόν μυχόν άποτελεΐ ή άκτι Κακοπέρατο, τον ΒΑ. ή άκτι Μααθώνια και τον βορείον τόν άγκυροβόλιον Άγιου Βασίλειου ή Περιβόλας μεθ' όν άκρωτήριο Παλαιόποργος: άρχ. Αώνη, άκρα Άγ. Ιωάννης, του Στρατηγού, Άγία Ειρήνη, Μύλος ή Συριώτη, κυματοθραύστis Κε* ή Μπουρτζι, λιμνή Αιγίνης και πόλις, κυματοθραύστis Άγιου Νικολάου Θαλασσοού*, άκρωτήριο Κολώνας ή Σκανδεριώτου, άκτι Μπενιζέλου (Ζαίμη) και άκρωτήριο Πλακίαια, όπόθεν ήρξάμεθα της περιγραφής. Η Μεγαρική άκτι στερεΐται νήσον μέχρι των Μεγάρων, πρό των οποίων ή Πακή και τόν Πακίαια, πρό δε τόν στομίον του πορθμού της Τρούπικας (του χωρίδης Ρεβιθούσα και Τρούπικα. Η άκτογραφία (χάρτ. άγγλ. 1657) της επακολουθούσης νήσου Σαλαμίνας (κοιν. Κούλουρη), αρχίς γενομένης από νότου και κατά την διεύθυνσιν των δεικτών του ώρολογίου, έχει ως ακολούθως: Κόγγη* ή νοτία της νήσου έσχατιά, ή την Αίγιαν άντικρύζουσα, και άκτι Δαμπρινός, Κανάνια άκρωτήριο, όρμος και νησίς: άκρωτήριο Πετρίτης, ΝΔ. κέρας του κόλπου της Κούλουρης, ού ό ΝΔ. μυχός όρμος Μούλι, ού δε ΒΔ. όρμος Σαλαμίνας και πόλις, και ό βορείος όρμος Τούβλος, μετά τον όποιον άκρωτήριο Τρούπικα, ΝΔ. κέρας του φερωνύμου όρμου* άκρα Πέραμα, βορείον κέρας του όρμου της Τρούπικας, όρμος Φανερωμένης, εις ού τόν νότιον σκέλος ή φερώνυμος μονή. Μετά δε τον όρμον άκτι πευκόφυτος, προεκτεινομένη ΒΑ. υπό της νησίδης Λέρος, ούσης άποσπασματος της νήσου και χερσονησώδης διά την διαφύλαξιν των πυρομαχικών εν ειδικαίς πυριταποθήκαις. Άντικρύζει δε αυτήν τόν κατά την άκτιν Σαραμαγκά ζεύγος νηγίδων Κυράδες (Φαρμακοδσα) και τόν νοτιώς αυτήν

νησίον Άρπητόν. Άποτελεΐ δε την ΒΑ. άκραν της Σαλαμίνας όρθόπατος, Άράτης καλούμενος, ως και ή άκρα και ό ύπ' αυτόν όρμος, όπου ό ναυστάθμος Σαλαμίνας*, νοτιώτερον δε όλίγον ό όρμος Παλούκια, ού ό μυχός Άγία Βαρβάρα και δυτικώς αυτού ύψωμα Άγιος Λαυρέντιος, νησίς Άγιος Γεώργιος ή Λοιμοκαθαρήσιον, από του σκοπού δι' όν διετέθη, άκτι Καματερό, άκρωτήριο της Υπαπαντής ή του Μύλου, όρμος Άμπελακιών ή Άγίας Τριάδος, εις ού τον ΒΔ. μυχόν, παρά τόν Άγιον Θεολόγον, ίχνη άρχαίου ναυστάθμου, και χερσονησώδης άκρα Κυνόσουρα (άνακτιήσασα τόν άρχαίον της όνομα άντι τών παλαιότερον Κάβο Βάρβαρος και Σεντούκια), ήτις σχηματίζει προς νότον τόν όρμον Σελήνια ή Άγιος Νικόλαος, και συστάς νησίον Προφήτης (ή και Σκορφές ή και Σαλιάνης, έπισήμως Χοιράδες), Άσάλιη και Φυτάλια*, ής ή υπό τόν φάρον άκτι όνομάσθη έπισήμως Άμεινιόν άκρα, από του όνόματος του σαλαμινομάχου επί της νήσου τάφοι πολλοί ξένων άξιωματικών του ναυτικού και Έλλήνων, εκ των πρώτων οικιστών του Πειραιώς, ως και πυροβολεία, εις δε τόν ύψηλότερον σημειόν της τού μνημειον του «Έφρανοῦς ναύτου». Επανερχόμενοι διά του Πόρου Αίγινητών, ως έπισήμως όνομάσθη τόν βορείως των νήσων τούτων και νοτιώς της Κυνοσουρας άμφίγειον, εύρισκομεν την Τροπαιών άκρον (ως όνομάσθη έπισήμως), όρμον Τούβλα, όρμον Κακαβίλη, άκρωτήριο Περανή, όρμον Περανόσ, εν φ νησίς Πέρα, άκρα Μετζάνη και άκρωτήριο Κόγγη*, όπόθεν ειχόμεν άρχισει. Εις τούς παραπλέοντες δε την Άττικήν προς τόν Σούνιον, νησίς (παλαιότερον Τσοκαρόπουλον, νυν άνώνυμος) προς τόν νότιον κέρας του Τουρκολιμάνου, νησίδης Μυρμήγκια, Άλυκής, Καταμόνησο ή Προάσο (άρχ. Υδροῦσα) και ύψαλοι κατέναντι της Παλιάς Βάρης (νυν Βούλα), εν Ας και ή Κακουλδή, από του ανακαλύφοντος αυτήν Γ. Κακουλίδου, νησίδης Καβρονήσι, Κασοίδης κατά την άκραν Λουβάδα, Φλέβες* άρχ. Φάβρα, σχετικώς πελαγία, εν τω κόλπω της Βάρης Αηιά, Άρτεμις και Άπόλλων (Λατοπα, Diana, Apollo, από των Άγγλων ύδρογράφων πιθανώς λαβούσαι τά όνόματα ταῦτα), νοτιώτερον δε Κακό, Πόρη, Ρακάη, Άρσίδα (άρχ. Έλεούσαι), Γαϊδουρόνησο (άρχ. Πατριόκλου Χάραξ) και εν τω όρμω Σουνίου, δυτικώς του ναού, νησίς Αρχή-Πελαγία δε, 10 περίπου μιλ. νοτιώς του Σουνίου, νήσος άπόκρητος εξαιρετικώς δυσανάβατος, ο Άγιος Γεώργιος*, Βόλβινα υπό των άρχαίων όνομαζομένη, νυν δε κοινώς Σάν Τζωρτζι, εκ της Ιταλικής όνομασίας της Σάν Τζωρτζι ντ' Αοντβα κατά παλαιούς χάρτας και Σάν Τζωρτζι ντ' Αρμπορα κατά νεωτέρους* εις ένετικούς χάρτας φέρεται και ως Καπέλλο ντι Καρυνάλε, λόγω του σχήματος, όπερ έμφανίζεται εν άπόπτω ή διαγραφω ής.

Κυκλάδες (χάρτ. άγγλ. 2536 α). Της έπισημοτάτης ταύτης συστάδος την περιγραφην άρχίζομεν από της Άνδρον καιτοι περιεχομένης εν τω μεσση Αιγαίω μάλλον ή εν τω Νοτίω Αιγαίω, και χωροῦμεν βορροσηρόδον. Χωρίζεται δε αυτή από μέν της Εύβοίας διά του διέκπλου του Καφηρέως, από δε της Τήνου διά του στενού Στενο και παραουσιάζει την ακόλουθον άκτογραφίαν: άκρωτήριο Καμπανός ή βορεία της νήσου έσχατιά, όρμος Γίωργο άμέσως ΝΑ. του προηγουμένου, άκρωτήριο Άρτεμιδι, κόλπος Βιτάλι, εις ού τόν βορείον μυχόν ό όρμος Μακρυγιάλι, άκρωτήριο Γοιά* ή ανατολική άκρα της νήσου, ύψομος Άχλα επίγειον της Βουκοιτής, άκρα Λύδι, Κούβουλο, όρμος και λιμνή Καστρο, ού πρόκειται βραχονησίς Τουρλιτής*, χωρίζουσα τόν λιμένα της πόλεως άμφιδύμως ως προς τόν όρμον Παραπόρι, άκρωτήριο Άκαμάτης, όρμος Κορθίου, άκρα Φράγελο ή Κάτω Κόσμος ΝΑ. του όρμου κέρας, Κάβο Στενό, ή νοτία της νήσου έσχατιά. Έπί δε της δυτικής πλευράς της νήσου και από νότου, άκρα Πετραγκάδο, Θουρίδα, όρμος Παλαιόπολις, εις ού τόν μυχόν τά έρείπια της άρχαίας πόλεως, άκρα Διακόφτης, Καστρί* άριστοεργά τω εισπλέοντι τον λιμένα Γαυρείου (μεσαιων. Λαυρολόγος, κοιν. Γαβριό), άκρωτήριο Κολώνια, όρμος Μπλασι, άκρα Άγιος Σώστης και Πύργος και όρμος φερώνυμος, άκρωτήριο Φάσσα* ΒΔ. της νήσου έσχατιά, έφ' ής φάρος, ο πρώτος καταδιοπτικώς και περιστεροφικώς, τοποθετηθείς εν Έλλάδι, μεθ' ού ό κάβο Καμπανός, άφ' ού ήρξάμεθα.

Η Τήνος (χάρτ. 1815), χωρίζομένη από μέν της ΒΔ. αυτής Άνδρον διά του στενού Στενο, από δε της ΝΑ. κειμένης Μυκόνου διά του διέκπλου του Ταικιά, έχει την έξής άκτογραφίαν: νησίς Δύσβατο* και βραχονησίς Καλόγρος εν τω Στενω. Άκρωτήρια Περατή ή βορειοδυτική έσχατιά. Άξον ανατολικώς του προηγουμένου, νησίς Πλανούμ*, σχηματίζουσα όρμον Πάνοργος (παλαιότ. Πόρτο Παλέριον), άκρα Σιάρος και Σέλινα, όρμος Κολυμβήθρα, όρμος Άγκάλη και άκρωτήριο Λιβιάδα* ή ΒΑ. της νήσου έσχατιά, άκρωτήριο Άη Γιάννης ή ΝΑ. αυτής άκρα, άντικρύζουσα τόν φάρον Άρμενιστή της Μυκόνου, Ούθρο νοτία έσχατιά, όρμος Άγιος Νικόλαος, άκρα του Πασά τ' Άκρωτήρι, άκρωτήριο Ζέφυρος, λιμνή Τήνον ή Εύαγγελιστριας, άκρωτήριο και όρμος Κιστήρια, άκρω-

τήριο και ύψομος Βίγλα και άκρωτήριο Περατή, όθεν ήρξάμεθα.

Γιούρα (άρχ. Γύαρος, χάρτ. 1817): Άκρωτήρια, Φουρνάκι τόν ΒΑ., Άγιος Αντύπας τόν μεσαιον της ανατολικής άκτής, Άλυκή τόν ΝΑ., όπερ προεκτείνει νησίς Γλαρονήσι, Κάβο Φούνης τόν ΝΔ, Πετρίτης ή ΒΔ. Όρμοι δε ή μάλλον άγκάλαι: μεταξύ Φουρνάκι και Άγιος Αντύπας, Άσπρος βορρο-, Καμένα Βούβλα, Ζελαλάς* μεταξύ Άγίου Αντύπα και Άλυκής, Παναγία, Σάν Μανόλης, Μπαμπάς και Μυιγογράφης* μεταξύ Φούη και Άλυκής, Νερό, Φυλλάδας Νερό, Βάτος Νερό* μεταξύ Πετρίτη και Φούη, Ψιλή Άμμο, Φωκότερπες, Άραποσκιά, Ψαρό Μπουκα, Χαίρωμα, Νερό Συκιάς, Άγία Μαρίνα, Κακός Ποταμός.

Κέα (κοιν. Τζιά), χωρίζομένη από της ΒΔ. αυτής Λαυροετικης διά του διέκπλου του Καφηρέως και της προς νότον της Κύθνου διά του διέκπλου των Θερμιών. Η άκτογραφία της κατά την διεύθυνσιν των δεικτών του ώρολογίου (χάρτ. 1657): άκρωτήριο Ταμέλος* (άρχ. Άμείλιον) ή νοτία αυτής έσχατιά, όρμος Πλατύς Γαλιός, άκρα Μαῦσο Βουγι, Άκρα Μακροῦσντα και εν τω μεταξύ όρμοι Τραγοῦμανδρα, Αβόθου, Λιπαρός, Καμπί, Κούνδορος και Καπελλάκια, άκρωτήριο και όρμος Ποίσας (άρχ. Ποιήσσαι), και όρμοι Άπηγανιά, Εύοσόκοπος, Μεραμπέλι Σύλα, άκρα Άγιος Σάββας* δεξιόν κέρας τω εισπλέοντι τόν ώρατον λιμένα Άγιος Νικόλαος, ού ό μέν νοτιώς μυχός Λιβιάδι (άρχ. Κορησία), ο δε ΒΔ. Βουρκάρι, άκρωτήριο Άγιος Νικόλαος έπιστημον, άριστοεργά τω εισπλέοντι, έχον σημαφόρον Λούδ, άκρωτήριο Πέρλεβος ή βορεία της νήσου έσχατιά, όρμοι Ότζιά και Κατορί, άκρα Σιδερος ή ανατολική της νήσου έσχατιά, Άγιος Φίλιππος και όρμοι Όρκός, Βρώσες, Γκίρι Μιλολέφι, άκρα Καλή Συκιά, όρμος Πόλες (άρχ. Καρθαία) και άκρωτήριο Πετροῦσα ή Σκίνοσ, 15 περίπου ναυτ. στάδια ΒΑ. του Ταμέλου, όθεν ήρξάμεθα της περιγραφής.

Κύθνος (κοιν. Θερμιά) βορείως της Σερφίου, άφ' ής χωρίζεται διά του διέκπλου Σερφίου και νοτιώς της Κέα. Η άκτογραφία της (χάρτ. άγγλ. 1817) κατά την διεύθυνσιν των δεικτών του ώρολογίου και από Β.: άκρα Κέφαλος ή βορεία της έσχατιά* όρμοι Συναρό, Άγία Αικατερίνη, Θέρμα, Άρκοῦδι, Άγία Ειρήνη* τόν κύριον της νήσου επίγειον Στανθός Διβαδάμα και Λούκανα μεθ' ούς άκρα Άγιος Ιωάννης ή ανατολική της νήσου έσχατιά, μεθ' ήν όρμοι Άγιος Ιωάννης του Τζούλη, Άγιος Στέφανος Ζωγκάκη, Καλό Λιβιάδι, Άντωνήδες, Σκύλλου, Δελφίνα, Μοντζούνες, Μαυριάνου και άκρωτήριο Άγιος Δημήτριος ή νοτία της νήσου έσχατιά μεθ' ήν όρμοι Άγιος Δημήτριος, Καστέλλα, Φλαμπούρα, Μέλισσα, Φούσφι, Μέριχας*, Δουλοπίδες, Έπισκοπή, νησίς Βουκοαστρακι, όρμοι Μανδράκι, όπου τά έρείπια της άρχαίας πόλεως, και Άποκρούσις μεθ' ούς άκρα Κολώνια δυτική της νήσου έσχατιά, νησίς χερσονησίσουσα Αη Λουκα, όρμοι Κολοφονία, Φυκιάδα, Σαρακήνικο, Μεραινιά, Αζαχας, Σκιάβος, μεθ' ούς ή βορεία της νήσου άκρα Κέφαλος.

Σύρος (κοιν. Σύρα άρχ. Συρίη), ής ή άκτογραφία (χάρτ. άγγλ. 1542, χάρτης Κοσοβίλλη) από Β. προς Α. και Ν. έχει ούτω: άκρωτήριο Στριμεσός* ή Τρίμισον ή Πετρίτης ή βορεία της νήσου έσχατιά, άκρα Χονδρός Κάβος, Συλοφάς, Καλόγρος, Μνήματα, όπου άρχαίοι τάφοι, όρμος Λουλάς ή του Τόμαν, άκρα Κοράκι, νησίς Σίφι ή Κοιμένο (πρό του 1846 ήτο χερσονησίς, ως προκύπτει από των άγγλικών χάρτην του Stanley Owen), άκρωτήριο Άρμενο, όρμος Νερό Μπέλα, άκρωτήριο Βαπόρα, όρμος Βαροῦλα, άκτι Μπελαβίστα άκρα και λιμνοβραχίον Νησάκι*, ποτέ νήσος, λιμνή Έγμονούλωσ, όρμοι Ταρσανάς, Λαζαρέτο ή Πηδάλι, Βαθό Γαλοῦδι, άκρωτήριο Κοκτομάννης*, άκρα Καλαμίστα, όρμος Φυρό Λογκάκι, ού άντικείται νησίον Γαϊδουρόνησο* (παλαιότ. Γράδα, άρχ. Διδύμη), έφ' ού ό ύψηλότερος φάρος της Έλλάδος και ο πρώτος ίδρυθείς περιστεροφικώς και διοπτικώς τούτου δε α βορεία άκρα Σκαλιά και Τηγαράκι, αϊ νοτία Μαύρανο, Ασβέστης και Σπηλιτζα, ανατολικώς της οποίας νησίς Στρογγυλιό, όρμοι δε κατά μέν την νοτίαν άκτιν της Κελαδιό και Μεγάλη Άγκάλη, κατά δε την βορείαν Χοχλιά και Τράπεζα. Άν επανέλθωμεν δε εις την ανατολικήν άκτιν της Σύρου, άκρωτήριο Κρεμαστή, όρμος Άζόλιμος, άκρωτήρια Γοιά Πούττα και Φώκες, ΝΑ. του όποιου νησίς Άσπρονήσι (παλ. Σκάρα) και ΝΑ. αυτού νησίς Λανάδο*, ύψαλος Φώκες, άκρωτήριο Χονδρά της Βάρης (γυφτόν, κακός, ως Σόδρα, λόγω της κακής γραφής Χοδρα εις τούς άγγλικούς χάρτας), κολπίζων όρμος Βάσης (έν φ ύψομοι Ζίμπιτις, Καπέλα, Στραβοκάνη), άκρα Μαῦρος, Καραμπουά, Χονδρή Πούττα, εις ούς αολήγουν αϊ βουνοσειραι Νήτες και Κοκουφά, άκρωτήριο Βελοστάσι ή Βιγλοστάσι ή νοτία της νήσου έσχατιά, νησία Στρογγυλό και Σχινονήσι, χερσονησίς Διακόφτης, λιμνή κολπίζων του Φοίνικος ή Δελλαγρατζίας, εν φ νησία Ψαχνό, Αλατονήσι, Ψαθονήσι, άκρωτήριο Ασιαγκαναστρον, ΒΔ. του κόλπου κέρας, άκτι Χαρσανάος, κολπίζων όρμος